

Lesbrief

BASISONDERWIJS

door Rosa Schogt

Doelgroep: groep 1 t/m 4

Thema's: grote emoties en op eigen benen staan

INTRODUCTIE EN INHOUD

Op een dag was ik boos, zo boos, zo vreselijk boos dat mijn vader besloot om mij vast te pakken en nooit meer los te laten.

Voor *Lamelos* hebben Gideon Samson en Milja Praagman hun krachten gebundeld in een tijdloos verhaal over een jongen en zijn vader die letterlijk aan elkaar vastzitten. Een boek over grote emoties en op eigen benen staan – en daar gaat deze lesbrieff ook over!

Na het voorlezen kun je fysiek aan de slag (deel 1) of gaan tekenen (deel 2), maar je kunt natuurlijk ook eerst rustig napraten (deel 3).

Je kunt de opdrachten los van elkaar doen, in willekeurige volgorde. Je kunt ze ook verdelen over meerdere dagen, en het boek steeds van tevoren voorlezen.

Veel plezier met *Lamelos*!

DEEL 1 - LEKKER FYSIEK (p. 3)

Opdracht 1, voor groep 1 t/m 4

DEEL 1 - LEKKER FYSIEK (p. 4)

Opdracht 2, voor groep 3 en 4

DEEL 2 - TEKENEN (p. 5)

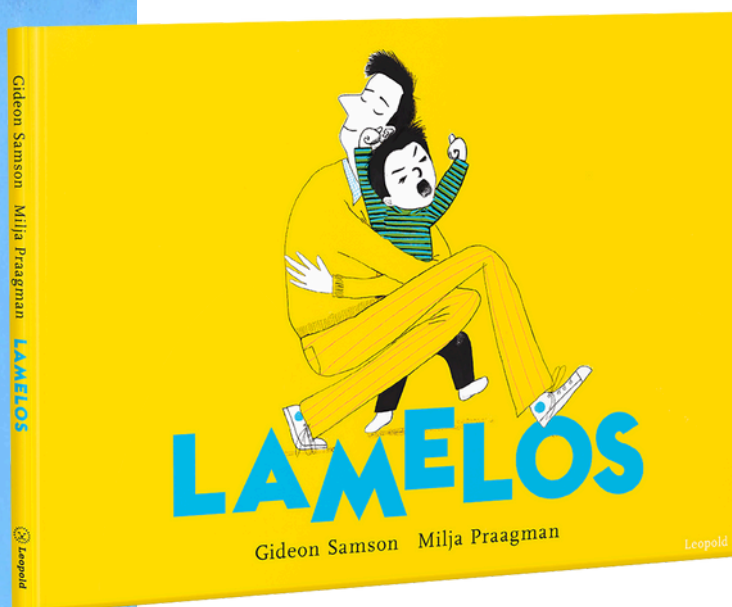
Opdracht 1, voor groep 1 t/m 4

DEEL 2 - TEKENEN (p. 6)

Opdracht 2, voor groep 3 en 4

DEEL 3 - NAPRATEN (p. 7)

VOORLEZEN

Bekijk, voordat je begint met voorlezen, eerst samen de voorkant en de titel van het boek.

Waar zou *Lamelos* over gaan? Hoe voelt de jongen op de voorkant zich? Vindt hij het leuk dat hij vastgehouden wordt? En de man, wat zou die voelen? Is het meer vasthouden of meer knuffelen wat hij doet?

Lees ook de namen op het boek. Wie zijn dat? Wie heeft het verhaal bedacht? En wie maakte de tekeningen?

DEEL 1 - LEKKER FYSIEK

We gaan bewegen! Zet de stoelen en tafels opzij en maak een grote kring. Of gebruik jullie speellokaal!

OPDRACHT 1: BOOS BOZER BOOST

Kringoefening zonder geluid

10 tot 15 minuten | groep 1 t/m 4

De jongen in *Lamelos* is boos. Dat kun je wel zien! Op welke tekeningen is hij erg boos? Waaraan zie je dat?

Kunnen jullie er ook zo boos uitzien? Ga eerst allemaal rustig staan, en verander dan stap voor stap in een boos standbeeld – *zonder geluid dus!*

- Eerst een boos hoofd: wat doen je ogen, je mond? Is je neus ook boos?
- Werk dan naar beneden: hoe zien boze schouders eruit, boze armen en handen?
- Is je rug nog recht als je boos bent?
- Hoe staan je benen als je boos bent? Stampvoet je misschien?
- Ga door tot je een groep SUPERBOZE standbeelden hebt!
- Word dan allemaal weer je niet-boze zelf en schud de boosheid van je af, tot de boosheid ook uit het puntje van je tenen verdwenen is!

Daarna kunnen jullie met de kring de boosheid stapje voor stapje groter maken. Dat kan met de hele groep: iedereen maakt tegelijk de boosheid groter, en jij doet zelf mee. Of iets moeilijker: je gaat de kring rond, waarbij de boosheid bij elk kind een stapje groter wordt. Let er dan op dat de stappen niet te groot zijn. Als het derde kind al stampvoetende briesende woede laat zien, kan het volgende kind er niet meer overheen. *En let op: alles zonder te praten!*

- Begin met een klein beetje boos: hoe laat je zien dat je iets een klein beetje stom vindt?
- Daarna ietsepietsje bozer.
- Werk toe naar iemand die SUPERBOOS is.
- Word ten slotte allemaal weer je niet-boze zelf en schud de boosheid van je af, tot de boosheid ook uit het puntje van je tenen verdwenen is!

DEEL 1 - LEKKER FYSIEK

OPDRACHT 2: VASTHOUDEN

Oefening in de hele ruimte

15 tot 25 minuten | groep 3 en 4

- De vader houdt in Lamelos zijn zoon heel lang vast. Kijk samen naar de tekeningen van het vasthouden. Wat vinden jullie de mooiste vasthoud-tekening? En de grappigste? En welke tekening zou je het makkelijkst na kunnen doen?
- Vertel de klas dat jullie dit na gaan doen. Verdeel de klas in tweetallen. Elk tweetal kiest een vasthoud-tekening om na te doen.
- Tijd om te overleggen! Benadruk dat overleggen heel belangrijk is, je kunt niet zomaar ergens naartoe lopen en de ander meeslepen. Elke tweetal overlegt dus hoe je dit aanpakt.
 - Wie is de vader of moeder, wie het kind?
 - Hoe houdt de ouder het kind vast?
 - En dan het belangrijkste: hoe beweeg je met z'n tweetjes?
- Oefentijd! Oefen wat je net hebt overlegd. Lukt het om samen vijf stappen te zetten? Afhankelijk van je klas kan iedereen dat tegelijk oefenen en daarna aan elkaar laten zien (leuk maar chaotisch) of kun je steeds een tweetal in het midden van de kring zetten.
- Als dit goed gaat, kun je het een stapje moeilijker maken: lukt het om samen ergens naartoe te lopen en iets te pakken?
- En als iedereen weer rustig zit: Hoe ging het? Was het makkelijk of moeilijk?

DEEL 2 - TEKENEN

Milja, de tekenaar, las in het verhaal van Gideon twee belangrijke dingen om te tekenen: Hoe ziet een boos jongetje eruit, met z'n hele boze lijf? En op hoeveel manieren kan een vader zijn zoon vasthouden? Ze heeft daar heel hard over nagedacht en aan gewerkt om dat precies goed te krijgen. Milja en Gideon stuurden steeds de tekeningen heen en weer, om te kijken waar het nóg beter kon.

Kunnen jullie dat ook?

OPDRACHT 1: BOOS

Zelf een tekening maken

15 tot 20 minuten | groep 1 t/m 4

Kijk met z'n allen goed naar de tekeningen waarop de jongen boos is. Er zijn er drie aan het begin en twee aan het einde van het boek.

- Hoe zien jullie dat hij boos is?
- Is dat op elke tekening hetzelfde, of zie je verschillen?
- Hoe ziet hij er het allerboost uit?
- Nu gaan jullie zelf aan de slag! Teken jezelf op je allerboost.
- Welke kleuren vind je het best passen bij boos zijn?
- Hoe ziet je lijf eruit als je boos bent?
- Wat doen je handen? En je benen?
- Vergeet je boze wenkbrauwen niet! En je boze mond!
- En hoe doen zelfs je haren mee met boos zijn?

DEEL 2 - TEKENEN

OPDRACHT 2: VASTHOUDEN

Schetsen en samen verbeteren

20 tot 30 minuten | groep 3 en 4

Voor deze opdracht heb je een potlood én gum nodig.

Kijk met z'n allen naar de tekeningen waarop de vader de jongen vasthoudt.

Welke vinden jullie het leukste? En welke ziet eruit alsof het eigenlijk helemaal niet kan?

Nu gaan jullie zelf aan de slag. Jullie gaan in stappen een tekening maken.

- *Stap 1* – Schets met grijs potlood (dus niet te dik tekenen!) een vader of moeder om een kind heen. Misschien moet je een paar keer gummen, je krijgt het vast niet in één keer goed. Vergeet niet: Milja vond het ook moeilijk, dat hoort erbij!
- *Stap 2* – Verdeel de klas in twee- of drietallen. Elk groepje kijkt bij elkaar wat het best gelukte deel van elke tekening is. Daarna geef elk groepje kort tips aan elkaar hoe het nog beter of mooier zou kunnen. Let er als docent op dat de tips positief zijn, dus niet: 'dit is fout', maar: 'zo kan het beter'.
- *Stap 3* – Iedereen gaat weer zelf aan het werk. Wat kun je met de tips doen? Maak je schets af.
- *Stap 4* – Tevreden? Je kan nu van je schets een echte tekening maken, in je eentje of samen! Kies mooie kleuren, maak de lijnen dikker, en verzin een mooie achtergrond bij je tekening: op welke plek is het?

DEEL 3 - NAPRATEN

Hierbij een aantal handvatten om over *Lamelos* na te praten. Het zal per klas en leeftijd verschillen welke richting het gesprek opgaat, dus kijk vooral van tevoren welke vragen fijn zijn voor jouw klas!

Algemeen

- Hebben jullie gezien dat er een belangrijk iemand in het boek zit, die wél op de tekeningen staat, maar waar het niet over gaat? (De hond! Leuk om te doen: op elke tekening kijken naar wat de hond graag wil. Krijgt ie wat ie wil? Misschien kan iemand wel vertellen waarom de hond belangrijk is voor het verhaal: door de hond moeten vader en zoon naar buiten, en door het waterbakje van de hond wordt de sok nat!)
- Wat lijkt jullie het moeilijkste van alle dingen die vader en zoon samen doen?
- Hadden jullie verwacht dat de vader nog los zou laten? Waarom (niet)?

Over boos zijn, vasthouden en het zélf kunnen

- Ben jij weleens heel erg boos?
- Waar in je lijf voel je je boosheid?
- Helpt het dan als iemand je vasthoudt?
- Wat helpt er absoluut níét als je boos bent?
- Helpt het bij de jongen dat zijn vader hem vasthoudt?
- Waarom laat de vader aan het eind tóch los?

Dat laatste is een lastige vraag, misschien is er een kind dat het antwoord weet: de jongen kan het nu zelf! Het is leuk om er samen over na te denken of om samen het antwoord te vinden. Hierbij heb je wellicht wat aan de meer sturende vervolgvragen:

- Hoe helpt de vader met de boosheid? (vasthouden) Gaat de boosheid daardoor weg? (ja)
- Maar waarom blijft de vader hem dan toch nog vasthouden? (voor als het opnieuw gebeurt)
- Kan je ook zélf je boosheid weg laten gaan? (hopelijk wel!) Hoe doe je dat dan?
- Denk je dat de jongen dat aan het eind zelf kan?
- Wanneer snapt de vader dat de jongen helemaal zelf kan stoppen met boos zijn? (als hij hem loslaat)
- Wat zou er nou gebeuren als de jongen nóg een keer boos wordt?

Over dingen zelf kunnen

- Zien jouw papa, mama, juf of meester altijd wat jij in je eentje kan doen?
- Kun jij helemaal zelf stoppen met boos zijn? Helpt het als er dan een lief iemand bij je in de buurt is, zoals de vader aan het eind?
- Wat kan jij al in je eentje, wat je dit jaar geleerd hebt? (Bijv. lezen, een huis tekenen, je veters strikken, de tafel dekken; maar ook iets wat je niet kunt zien, zoals een ruzie oplossen, een vriend maken, stop zeggen als je iets vervelend vindt, een goeie grap maken, hardop zeggen dat je graag mee wil doen met spelen etc).
- Is er iets wat je zelf zou willen kunnen? Van wie wil je dat leren?

